

Vazektomija - metoda muške kontracepcije

Vazektomija je operativna metoda muške kontracepcije.

U današnje vrijeme jedna je od **najučestalijih metoda kontracepcije**, a posebno zato što je to **zasad jedini medicinski oblik muške kontracepcije**.

Iako se često kao **sinonim** koristi termin **muška sterilizacija**, bitno je napomenuti da **muškarac nakon ovog postupka ne postaje sterilan, već se onemogućuje da prirodnim putem (spolnim odnosom) napravi dijete**.

Kako izgleda postupak?

Sjemenovod (*Vas deferens ili ductus deferens*) je **kanal koji služi za prijenos spermija**, a **povezuje testise s mokraćnom cijevi penisa**. **Osnova vazektomije (od vas deferens) je onemogućavanje tog prijenosa**. Zahvat se obično izvodi u **lokalnoj anesteziji, kirurg kroz kožu i potkožno tkivo mošnji napravi maleni rez što mu omogući pristup sjemenovodu**.

Sjemenovod se obično prereže, podveže ili blokira na neki drugi način, čime se onemogućava spermijima da postanu sastavni dio ejakulata.

Samim time, ne može doći do oplodnje. Postoje sitne varijacije u postupku, ali generalno sam **postupak traje oko pola sata i izvodi se u lokalnoj anesteziji, nije pretjerano bolan** (opisuje se tupa bol, ali ne velikog intenziteta, više kao nelagoda).

Nakon postupka pacijent se otprema na kućnu njegu. **Neko vrijeme nakon zahvata, pacijent i dalje koristi kontracepciju pri odnosima**, budući da je **potrebno provjeriti sastav sperme** (mikroskopski ili se radio spermogram). Ako se na tim nalazima utvrdi da je postupak bio siguran i da ejakulat ne sadrži spermije, postupak se smatra uspješnim.

Oporavak i postoperativni postupci

Kada se ponovo može započeti sa spolnim odnosima je individualna stvar, neki pacijenti su spremni na spolne odnose svega nekoliko dana nakon zahvata.

Pritom je bitno napomenuti da je **potreban određen broj ejakulacija da se pročiste kanalići od preostalih spermija.**

Kao što je spomenuto, zbog utvrđivanja uspješnosti postupka se provodi analiza sastava ejakulata i nakon što dva nalaza zaredom pokažu da nema spermija u ejakulatu, pacijent je siguran ne koristiti nikakvu dodatnu kontracepciju pri spolnim odnosima.

Također je bitno napomenuti da **vazektomija ne sprječava širenje spolnih bolesti.**

Uspješnost

Vazektomija se smatra blizu 100% uspješnom metodom kontracepcije. U iznimnim slučajevima dolazi do ponovnog spontanog povezivanja sjemenovodu i tada se vazektomija smatra neuspješnom. Ovo se, međutim, događa iznimno rijetko.

Komplikacije

- **Upala** - upala je česta popratna pojava nakon zahvata i zapravo je prirodna reakcija tkiva. Prije nego tkivo zacijeli, najčešće primjećujemo bol, edem (oteklinu) i crvenilo kao karakteristične simptome upale. Upala se liječi analgeticima (lijekovima protiv bolova) i protuupalnim lijekovima.
- **Hematomi** - u tijeku i nakon postupka dolazi do sitnih krvarenja. Hematom je pojam koji opisuje nakupljanje krvi, najčešće nije opasan i povlači se sam od sebe.
- **Infekcija** - nakon zahvata je moguća infekcija zbog prodora bakterija. Jako je bitno paziti na higijenu genitalnog područja nakon zahvata.
- **Bol** - kratkotrajna bol je simptom upale, ali dugotrajna, tupa i kronična bol se opisuje kod određenih pacijenata kao komplikacija. Bol je u tom slučaju najčešće posljedica oštećenja živca prilikom operacije ili prilikom zarastanja nakon postupka. U tom slučaju se osim lijekovima, stanje liječi ponovnim operacijskim zahvatom.
- **Granulomi** - nakupine spermija u okolnom tkivu, zbog istjecanja spermija iz kanalića. Granulomi se najčešće povlače sami od sebe, ako perzistiraju uklanjaju se operativno ili protuupalnim lijekovima

Što ako se predomislimo?

Moguće je izvesti obrnut postupak nakon vazektomije, ali je bitno napomenuti da u velikom postotku slučajeva, taj postupak ne bude uspješan. **Uspješnost postupka je veća ako je postupak izveden u manjem vremenskom razmaku od prvotne**

vazektomije. Veliki broj pacijenata koji se predomisle i izvedu obrnut postupak imaju problema sa začecem.

Vazektomija u Hrvatskoj

Vazektomija se može obaviti i u privatnoj ustanovi i na svakom urološkom odjelu u bolnici.

Cijene u privatnim ustanovama se kreću oko 1500 - 2000 kuna.

Nažalost, zakon kojim se regulira vazektomija u Hrvatskoj je poprilično zastario pa je postupak odobravanja pacijenata za vazektomiju pomalo nejasan.